

ΓΙΑ ΤΟ "HADE"

04-530924

ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Εφημερίδα Προοδευτική
1998 / Μάρτιος

ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ ΚΑΙ ΠΑΛΙ...

Λονδίνο, Μάρτιος 1998. Καθώς κατευθύνομαι προς το σπίτι του φίλου μου ποιητή Μεχμέτ Γιασίν σκέφτομαι πως πάνε κι'όλας είκοσι χρόνια απο τότε που πρωτοάκουσα το όνομα του απο γράμμα της αδελφής του Νεσιέ, ποιήτριας επίσης. Με την Νεσιέ κρατήσαμε μια "παράνομη" αλληλογραφία απο τη Λευκωσία στη Λευκωσία μέσω τρίτων χωρών για κάπου εννιά χρόνια, μεχρι να μπορέσουμε να συναντηθούμε. Η συνάντηση είχε γίνει και πάλι στο Λονδίνο, τον Ιούνιο του 1987 και μαζί με την Νεσιέ είδα για πρώτη φορά και τον Μεχμέτ. Η πρώτη εντύπωση μου υπήρξε και για τους δυό πως ήταν δυό εύθραυστα, αδύναμα παιδιά, γεμάτα ρομαντισμό και ποίηση. Η ζωή θα επιβεβαίωνε το δεύτερο μέρος της διαπίστωσης μου. Ο Μεχμέτ και η Νεσιέ εξελίχθηκαν σε δυό λαμπερά αστέρια της τουρκοκυπριακής ποίησης. Οσο για το αν ήταν εύθραυστοι και αδύνατοι, θαρρω πως η πρώτη μου εντύπωση με ξεγέλασε. Τόσο ο Μεχμέτ όσο κι'η Νεσιέ αποδείχτηκαν δυνατοί, θαρραλέοι μαχητές τόσο για το καλό της ποίησης όσο και για το καλό της πατρίδας τους, της κοινής μας πατρίδας της Κύπρου.

Τους είδαμε αρκετές φορές σ'αυτά τα είκοσι χρόνια, σε διαφορετικές συνθήκες, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Την Νεσιέ την είδαμε ακόμη και στην κατεχόμενη πλευρα του νησιού μας, όταν ο καλός μας φίλος, ο αείμνηστος Τούρκος συγγραφέας Αζίζ Νεσίν που είχε έρθει σ'εμάς σαν φιλοξενούμενος της Ένωσης Λογοτεχνών έβαλε σαν όρο στο καθεστώς του Ντενκτάς για να επισκεφθεί την απ'εκεί μεριά, να πάνε μαζί του και ~~κάποιοι~~ φίλοι του ελληνοκυπριοι. Ο Μεχμέτ τότε έλειπε στην Κωνσταντινούπολη. Σπούδαζε κι'έγραφε. Έγραφε και δημοσίευε. Δημοσίευε και γινόταν όλο και πιά γνωστός στη διανοήση και στο κοίνο της Τουρκίας. Αποκορύφωμα της αναγνώρισης του ήταν το Α Βραβείο Ποίησης της Ακαδημίας της Τουρκίας για την συλλογή του "Αγαπημένη μου Νεκρέ Στρατιώτη", ένα βιβλίο που όταν εκδόθηκε το 1985 είχε κατασχεθεί απο την αστυνομία για την τολμηρή του γλώσσα.

Τώρα, είκοσι χρόνια μετά, η Νεσιέ βρίσκεται στις ελεύθερες περιοχές και δικό της σπίτι και ο Μεχμέτ είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Μιτλσεξ του Λονδίνου. Και μ'έχει καλέσει, μαζί με την ποιήτρια Νίκη Μαραγκού σε τρίγλωσση ποιητική συνάντηση Κυπρίων ποιητών που οργανώθηκε με δική του πρωτοβουλία.

Το Λονδίνο είναι ανοιξιάτικο. Παρά τις αναπάντεχες μπόρες που το καταβρέχουν, λάμπουν στους κήπους τα έντονα κίτρινα κι'ασπρα των ανθισμένων δέντρων. Το σπίτι του Μεχμέτ είναι κοντά στο Χάμπστετ, την πιο πράσινη ίσως περιοχή της πόλης. Το σπίτι που μοιράζεται με την γυναίκα του Γέηλ είναι σαν κουκλόσπιτο. Ο κήπος πίσω, σαν μυστική φωλιά. Με φόντο τον κήπο πίνοντας καφέ ή τσάι για πέντε μέρες, ο Μεχμέτ, η Γέηλ κι'εγώ προσπαθήσαμε να καλύψουμε τα κενά των είκοσι χρόνων. Η Γέηλ είναι καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου. Είναι πανέξυπνη και τρυφερή. Ο Μεχμέτ ήρεμος πιά, ύστερα απο τις τόσες φάσεις που πέρασε όλα αυτά τα χρόνια, βησιμένος σ'αυτή την συναισθηματική όαση, συγκεντρωμένος στη δουλειά του. Ετοιμάζει ανάμεσα στ'άλλα, μεγάλη ανθολογία της Κυπριακής ποίησης, απο τα αρχαία χρόνια ίσα με σήμερα.

ΑΣ 1.116

Η Συνάντηση των Ποιητών το Σάββατο το απόγευμα στο Πανεπιστήμιο ήταν συγκινητική. Σφίγγουμε χέρια, ανοίγουμε καρδιές, ξεχνάμε για λίγο αυτά που μας χωρίζουν. Η ποίηση πάνω από τα σύνορα φτερουγίζει αγγίζοντας ευαίσθητες χορδές, θυμίζοντας μας τόπους κι'ονόματα γνωστά κι'αγαπημένα. Οι περισσότεροι ποιητές είναι νέα παιδιά που δηλώνουν κύπριοι και γράφουν ποίηση στα ελληνικά, στα τούρκικα ή στα αγγλικά. Μερικά γεννήθηκαν στο Λονδίνο, οι μητρικές τους γλώσσες, τα ελληνικά ή τα τούρκικα είναι σπασμένες. Τους καμαρώνω, είναι δικά μας παιδιά. Στο ακροατήριο σαφώς υπερισχύουν οι τουρκοκύπριοι. Οι περισσότεροι ακαδημαϊκοί έχουν έρθει από μακρινά μέρη, κάποιος από την Οξφόρδη, κάποιος άλλος από τη Γαλλία. Μας ρωτούν άλλος για τη Λεμεσό, άλλος για την Πάφο. Βγάζουμε φωτογραφίες, υπογράφουμε τα βιβλία μας.

Η συνέχεια στο πατροπαράδοτο αγγλικό πάπ για μια μπύρα και στο εστιατόριο με τα πιπεράτα φαγητά άναψε τη διάθεση. Οι γλώσσες έσμιγαν, αγγλικά, ελληνικά, τουρκικά, τα μάγουλα κατακοκκίνα. Ανταλλαγή βιβλίων, διευθύνσεων, προπόσεων. Ύστερα οι αποχαιρετισμοί. Και η πικρή γεύση στο στόμα που αφήνει πάντα η διαίσθηση ότι "ίσως και να μη ξανασυναντηθούμε ποτέ πιά εκτός εάν..." Εκτός εάν άνθρωποι σαν τον Μεχμέτ προσπαθήσουν και πάλι, Πανεπιστήμια σαν το Μιτλσεξ ξανανοίξουν τις πύλες τους σ'αυτές τις προσπάθειες. Το είπε και κάποιος εκεί. "Η ποίηση δεν μπορεί βέβαια να λύσει το πρόβλημα μας, μα μήπως μπόρεσε η πολιτική να το λύσει; Τουλάχιστον η ποίηση έχει πιο γνήσια ελατήρια... τουλάχιστον μας φέρνει κοντά."

Ελλη Παιονίδου
Λεμεσός.